

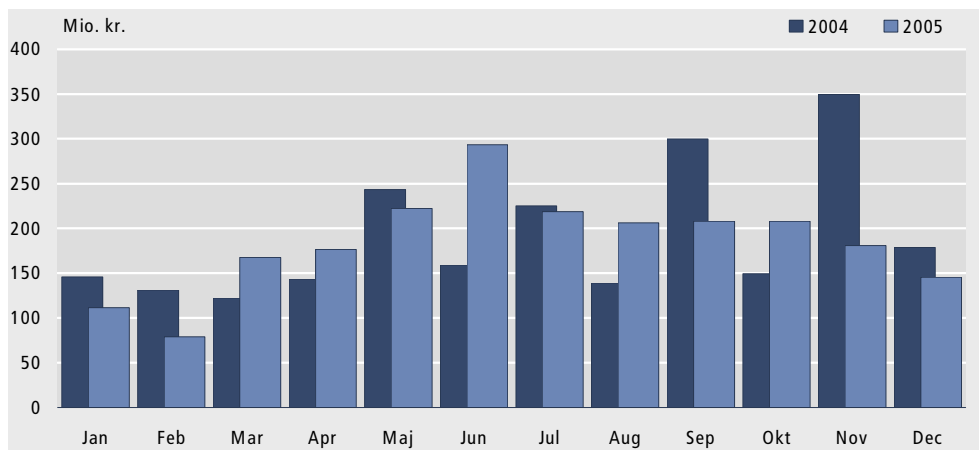
Grønlands eksport 2005 (foreløbige tal)

Sammenfatning

- Eksportværdien faldt med 3,0 pct.** Den samlede eksportværdi i 2005 faldt til 2.216 mio. kr. fra 2.285 mio. kr. i 2004. Det svarer til et fald på 3,0 pct. eller 69 mio. kr. Det fremgår af denne publikation, der indeholder tallene for Grønlands eksport i perioden 2004-2005. Alle tallene i publikationen er foreløbige tal.
- Størst reduktion** Det største fald i eksportværdien er sket indenfor hovedgruppen *Varer ikke andetsteds nævnt*, hvor eksportværdien er faldet fra 137 mio. kr. i 2004 til ca. 33.000 kr. i 2005.
- Guldalm** Eksportværdien af guldalm faldt til 71 mio. kr. i 2005 fra 131 mio. kr. i 2004. Det er et fald på 60 mio. kr., svarende til 45,9 pct.
- Rejeeksporten steg med 15,1 pct.** Mængden af eksporterede rejer steg med 11.043 ton (+15,6 pct.) – fra 70.695 ton i 2004 til 81.738 ton i 2005. Stigningen har medført øgede indtægter på ca. 174 mio. kr. Således steg eksportværdien af rejer fra 1.155 mio. kr. i 2004 til 1.329 mio. kr. i 2005. Det er en stigning på 15,1 pct.

I figur 1 vises Grønlands eksportværdi fordelt på måneder både i 2004 og 2005.

Figur 1. Grønlands eksportværdi fordelt på måneder, i mio. kr.

Skema 1. Ændringer i eksportstatistikken i 2005 i forhold til 2004

Udvalgte indikatorer	Observationer	Ændring
Eksportværdi	Den samlede værdi af eksporten faldt med 69 mio. kr. (-3,0 pct.).	↘
Eksportværdi af rejer	Den samlede værdi af de eksporterede rejer steg med 174 mio. kr. (+15,1 pct.).	↗
Frosne skalrejer	Den samlede mængde af de eksporterede frosne skalrejer steg med 5.139 ton (+9,5 pct.).	↗
Pillede og frosne rejer	Den samlede mængde af de eksporterede pillede og frosne rejer steg med 5.904 ton (+35,9 pct.).	↗
Sælskind	Den samlede værdi af sælskind steg med 6,5 mio. kr. (+28,9 pct.).	↗
Guldalm	Den samlede værdi af de eksporterede guldalm faldt med 60 mio. kr. (-45,9 pct.).	↘
Hellefisk	Den samlede værdi af hellefisk steg med 15 mio. kr. (+3,3 pct.).	↗
Krabber	Den samlede værdi af krabber faldt med 64 mio. kr. (-38,5 pct.).	↘

Indholdsfortegnelse

	Sammenfatning	1
Figur 1	Grønlands eksportværdi fordelt på måneder, i mio. kr.	1
Skema 1	Ændringer i eksportstatistikken i 2005 i forhold til 2004	1
	Grønlands eksport 2005	3
Figur 2	Grønlands eksportværdi fordelt efter produkter, i mio. kr.	3
Tabel 1	Grønlands eksport i 2004 og 2005	5
Tabel 2	Udvikling i eksporten i perioden 2004 til 2005	6
	Metode og kilder	7

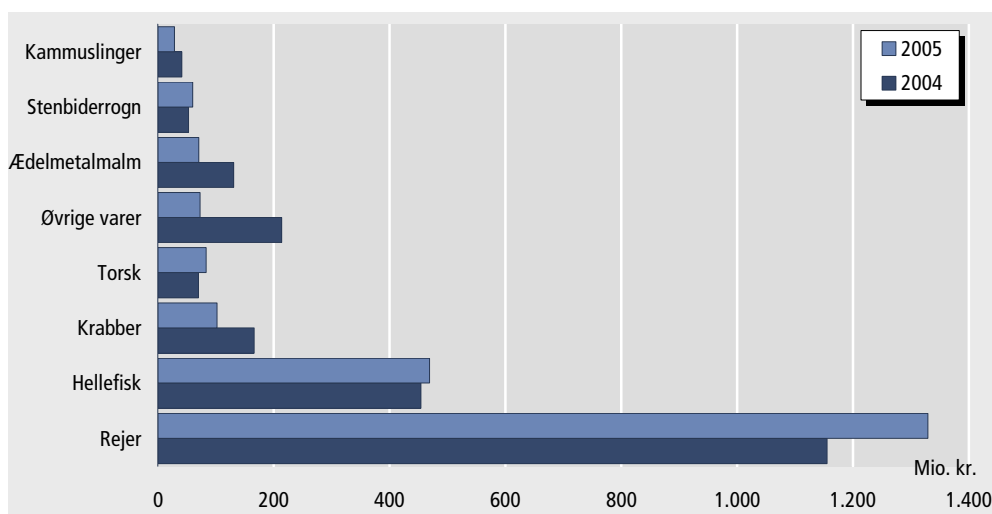

Grønlands eksport 2005

Værdien af eksporten faldt med 69 mio. kr.

Eksportværdien er faldet fra 2.285 mio. kr. i 2004 til 2.216 mio. kr. i 2005, et fald på 69 mio. kr., svarende til et fald på 3,0 pct. Faldet i eksportværdien i 2005 skyldes primært fald i eksportværdien af *Ædelmetalmalm* og *Øvrige varer* (jf figur 2).

Figur 2. Grønlands eksportværdi fordelt efter produkter, i mio. kr.

Eksporten af rejer

Der er sket en stigning i mængderne af *rejer* der eksporteres. I 2005 er der således eksporteret 81.738 ton *rejer* mod 70.695 ton i 2004. Stigningen på 11.043 ton, svarer til en stigning på 15,6 pct. Stigningen af mængderne af de eksporterede *rejer* har medført en stigning af den samlede eksportværdi af *rejer* med 174 mio. kr. (15,1 pct.). Således steg rejerindtægterne til 1.329 mio. kr. i 2005 fra 1.155 mio. kr. i 2004.

Gennemsnitlige priser på rejer

Den gennemsnitlige kilopris på *frosne skalrejer* var på 10,38 kr. i 2005, mens den var på 10,60 kr. i 2004. For *pillede og frosne rejer*s vedkommende lå den gennemsnitlige kilopris i 2005 på 31,88 kr. og 35,24 kr. i 2004. Kiloprisen er dermed reduceret med 3,36 kr., svarende til 9,5 pct.

Eksporten af 'Varer ikke andetsteds nævnt'

Det foreløbige opgørelse for Grønlands eksport i 2005 viser desuden, at eksportværdien af gruppen *Varer ikke andetsteds nævnt* er betydeligt mindre i forhold til 2004. Det skyldes, at tallene for 2005 er foreløbige og dermed stadigvæk er i valideringsprocessen. Det betyder blandt andet at undergruppen *Returvarer (Ikke prøve- eller bestillingssvarende varer)* endnu ikke er med i tallene for 2005. Returvarerne androg 91 mio. kr. i 2004 og var dermed den største i gruppen.

Undergruppen *Frimærker, stempelmærker, førstedagskuverter, helsager og lignende*, havde en værdi på 12 mio. kr. i 2004. Gruppen *Varer ikke andetsteds nævnt* forventes at være fuldt dækkende når publikationen *Grønlands udenrigshandel 2005 (endelige tal)* offentliggøres i december 2006.

Eksportværdien af torsk steg med 18,7 pct.

Eksportværdien af *torsk* steg med ca. 13 mio. kr. (+18,7 pct.) i 2005 – fra ca. 70 mio. kr. i 2004 til ca. 83 mio. kr. i 2005. Eksportmængden har været 4.261 ton i 2005, mod 4.085 ton i 2004 (+4,3 pct.). Det er hovedsageligt undergruppen *Torsk, frosset filet* der er eksporteret i 2005. Prisen herfor var 25,39 kr. pr. kg., mens undergruppen *Torsk, frosset hel* blev eksporteret til en gennemsnitlig pris på 10,25 kr. pr. kg.

Eksportværdien af sælskind

Eksportværdien af undergruppen *Sælskind* er steget pænt i 2005 i forhold til året før. Således steg eksporten af undergruppen med 6,5 mio. kr. (+28,9 pct.) – fra 22,6 mio. kr. i 2004 til 29,1 mio. kr. i 2005.

<i>Værdien af krabbeeksporten fald markant i 2005</i>	Der er sket et fald i værdien samt mængderne af <i>krabber</i> der eksporteres. I 2005 er der eksporteret 2.409 ton <i>krabber</i> mod 3.316 ton i 2004. Faldet på 907 ton svarer til et fald på 27,4 pct. Eksportværdien af <i>krabber</i> faldt til 102 mio. kr. i 2005 fra 166 mio. kr. i 2004. Det er et fald på 64 mio. kr., svarende til 38,5 pct. Den gennemsnitlige kilopris på <i>krabber</i> er faldet med 7,68 kr. (-15,3 pct.), fra 50,19 kr. i 2004 til 42,52 kr. i 2005.
<i>Værdien af kammuslinger er faldet</i>	Eksportmængden af <i>kammuslinger</i> er faldet med 303 ton (-47,9 pct.) – fra 634 ton i 2004 til 330 ton i 2005. Eksportværdien af <i>kammuslinger</i> er ligeledes faldet til næsten 29 mio. kr. i 2005 fra 42 mio. kr. i 2004. Faldet er på ca. 13 mio. kr., svarende til et fald på 30,8 pct. Den gennemsnitlige kilopris af <i>kammuslinger</i> steg med 21,50 kr. (+32,8 pct.) – fra 65,51 kr. i 2004 til 87,01 kr. i 2005.
<i>Eksporten af hellefisk</i>	Opgørelsen for 2005 viser desuden, at eksportmængden af gruppen <i>hellefisk</i> er steget fra 20.121 ton i 2004 til 22.060 ton i 2005. Stigning på 1.939 ton svarer til en stigning på 9,6 pct. Eksportværdien er steget med 15 mio. kr. (+3,3 pct.) – fra 454 mio. kr. i 2004 til 469 mio. kr. i 2005.
<i>Eksporten af Ædelmetalmalm (guld) og koncentrat deraf</i>	Grønland eksporterede mineralen <i>Ædelmetalmalm (guld)</i> og <i>koncentrat deraf</i> til en værdi på ca. 71 mio. kr. i 2005. Således faldt eksportværdien med 60 mio. (-45,9 pct.) kr. i forhold til året før, eftersom eksportværdien var på 131 mio. kr.

Tabel 1. Grønlands eksport i 2004 og 2005

	Vægt		Værdi		Gennemsnitlig pris		Andel af samlet eksportværdi	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
	Ton		1.000 kr.		Kr. pr. kg.		Pct.	
I alt	221.177	187.903	2.285.159	2.215.995	-	-	100,00	100,00
Rejer	70.695	81.738	1.155.201	1.329.433	-	-	50,55	59,99
Skalrejer, frosne	54.228	59.367	574.962	616.293	10,60	10,38	25,16	27,81
Rejer, pillede og frosne	16.467	22.371	580.239	713.128	35,24	31,88	25,39	32,18
Andet rejer	-	0	-	12	-	44,84	...	0,00
Torsk	4.085	4.261	70.122	83.217	-	-	3,07	3,76
Torsk, frosset hel	2.174	1.452	29.244	14.882	13,45	10,25	1,28	0,67
Torsk, tørret el. saltet/hel el. filet	418	430	7.146	8.035	17,10	18,67	0,31	0,36
Torsk, frosset filet	1.443	2.360	32.875	59.922	22,78	25,39	1,44	2,70
Andet torsk	50	19	857	378	17,30	19,73	0,04	0,02
Hellefisk	20.121	22.060	453.950	468.784	-	-	19,87	21,15
Hellefisk, frosset hel	9.155	12.720	196.116	260.318	21,42	20,47	8,58	11,75
Hellefisk, filet	8.348	7.520	236.087	201.527	28,28	26,80	10,33	9,09
Hellefisk, røget	9	-	817	-	87,03	-	0,04	...
Hellefisk i.a.n.	2.609	1.819	20.929	6.940	8,02	3,81	0,92	0,31
Kammuslinger	634	330	41.503	28.740	65,51	87,01	1,82	1,30
Krabber	3.316	2.409	166.418	102.404	50,19	42,52	7,28	4,62
Stenbiderrogn	979	1.246	53.189	60.036	54,34	48,18	2,33	2,71
Andre fiskearter	19.357	26.072	42.563	37.662	-	-	1,86	1,70
Ammassat (lodde), hel (fersk el. frosen)	15.879	20.876	9.481	11.422	0,60	0,55	0,41	0,52
Havkat, filét el. hel (fersk el. frosen)	269	215	4.274	2.431	15,88	11,29	0,19	0,11
Helleflynder, hel el. filét (fersk el. frosne)	7	7	112	300	15,14	40,19	0,00	0,01
Kuller, hel el. filét (fersk el. frosen)	326	451	6.449	8.353	19,76	18,52	0,28	0,38
Rødfisk, filét el. hel (fersk el. frosen)	1.171	240	12.171	2.630	10,40	10,95	0,53	0,12
Sej, hel el. filét (fersk el. frosne)	1.308	767	7.020	5.733	5,37	7,48	0,31	0,26
Sild, filét el. hel (fersk el. frosne)	-	3.149	-	3.383	-	1,07	...	0,15
Uvaq (fjordtorsk), filet el. hel (fersk el. frosen)	380	332	2.778	2.826	7,32	8,51	0,12	0,13
Andre fiskearter, filét el. hel i.a.n. (frosne)	16	35	279	585	17,12	16,84	0,01	0,03
Andre fiskeprodukter	331	270	1.813	983	-	-	0,08	0,04
Andre fiskeprodukter	19	28	205	264	10,95	9,43	0,01	0,01
Fiskemel	312	242	1.608	719	5,15	2,97	0,07	0,03
Sæl-, hval- og hajprodukter	0	1	27.024	30.922	-	-	1,18	1,40
Sæl-, hval- og hajkød og mattak	0	1	1	14	8,07	11,46	0,00	0,00
Sælskind ¹	...	...	22.606	29.141	...	...	0,99	1,32
Produkter af sælskind ¹	...	...	4.416	1.767	...	...	0,19	0,08
Produkter af får	2	4	3.840	301	-	-	0,17	0,01
Fårekød	1	1	94	77	77,57	76,12	0,00	0,00
Fåreskind ¹	...	...	3.703	124	...	...	0,16	0,01
Andet får	1	3	43	100	37,93	34,26	0,00	0,00
Produkter af andre dyr	16	51	786	2.204	-	-	0,03	0,10
Kød fra andre dyr	5	41	364	1.730	72,72	42,65	0,02	0,08
Skind af andre dyr ¹	...	...	171	341	...	...	0,01	0,02
Andre produkter af dyr	0	1	251	133	2.388,10	124,42	0,01	0,01
Brændstof	91	76	496	537	-	-	0,02	0,02
Jetbenzin	75	63	299	358	3,98	5,66	0,01	0,02
Motorbenzin (95-98 oktan)	16	12	197	179	12,50	14,47	0,01	0,01
Ædelmetalmalm (undt. sølv) og koncentratere deraf	99.797	49.385	130.800	70.739	1,31	1,43	5,72	3,19
Varer ikke andetsteds nævnt	1.755	0	137.455	33	78,32	89,81	6,02	0,00

¹Sælskind, produkter af sælskind, fåreskind og skind af andre dyr er opgjort i stk. og stk. pris, dvs. disse varer er ikke opgjort i kilo, mens alle andre varer er opgjort i kilo og pris pr. kilo.

Tabel 2. Udvikling i eksporten i perioden 2004 til 2005

	Absolutte ændringer 2004-2005			Procentvise ændringer 2004-2005		
	Vægt/ tons	Værdi/ 1.000 kr.	Gnsn. pris/ pr. kg.	Vægt	Værdi	Gnsn. pris
I alt	-	-69.164	-	-	-3,03	-
Rejer	11.043	174.232	-	15,62	15,08	-
Skalrejer, frosne	5.139	41.331	-0,22	9,48	7,19	-2,09
Rejer, pillede og frosne	5.904	132.889	-3,36	35,85	22,90	-9,53
Andet rejer	0	12	.	-	-	-
Torsk	177	13.095	-	4,32	18,67	-
Torsk, frosset hel	-722	-14.362	-3,20	-33,21	-49,11	-23,80
Torsk, tørret el. saltet/hel el. filet	12	890	1,57	2,99	12,45	9,18
Torsk, frosset filet	917	27.047	2,61	63,51	82,27	11,48
Andet torsk	-30	-479	2,43	-61,36	-55,93	14,04
Hellefisk	1.939	14.835	-	9,64	3,27	-
Hellefisk, frosset hel	3.565	64.202	-0,96	38,95	32,74	-4,47
Hellefisk, filet	-828	-34.560	-1,48	-9,92	-14,64	-5,24
Hellefisk, røget	-9	-817	.	-	-	-
Hellefisk i.a.n.	-790	-13.989	-4,21	-30,26	-66,84	-52,45
Kammuslinger	-303	-12.762	21,50	-47,87	-30,75	32,83
Krabber	-907	-64.014	-7,68	-27,36	-38,47	-15,29
Stenbiderrogn	267	6.847	-6,17	27,32	12,87	-11,35
Andre fiskearter	6.715	-4.901	-	34,69	-11,52	-
Ammassat (lodde), hel (fersk el. frossen)	4.997	1.941	-0,05	31,47	20,48	-8,36
Havkat, filét el. hel (fersk el. frossen)	-54	-1.843	-4,59	-20,00	-43,12	-28,90
Helleflynder, hel el. filét (fersk el. frosne)	0	188	25,05	0,67	167,31	165,51
Kuller, hel el. filét (fersk el. frossen)	125	1.904	-1,24	38,20	29,52	-6,28
Rødfisk, filét el. hel (fersk el. frossen)	-931	-9.542	0,56	-79,49	-78,39	5,34
Sej, hel el. filét (fersk el. frosne)	-541	-1.287	2,11	-41,39	-18,33	39,33
Sild, filét el. hel (fersk el. frosne)	3.149	3.383	.	-	-	-
Uvaq (fjordtorsk), filet el. hel (fersk el. frossen)	-48	48	1,19	-12,55	1,72	16,32
Andre fiskearter, filét el. hel i.a.n. (frosne)	18	306	-0,28	113,57	110,03	-1,66
Andre fiskeprodukter	-60	-831	-	-18,26	-45,81	-
Andre fiskeprodukter	9	58	-1,52	49,22	28,50	-13,88
Fiskemel	-70	-889	-2,19	-22,31	-55,28	-42,44
Sæl-, hval- og hajprodukter	1	3.898	-	720,27	14,42	-
Sæl-, hval- og hajkød og mattak	1	13	3,39	720,27	1.064,60	41,98
Sælskind ¹	...	6.535	...	...	28,91	...
Produkter af sælskind	...	-2.650	...	...	-60,00	...
Produkter af får	2	-3.539	-	67,02	-92,16	-
Fårekød	0	-17	-1,46	-16,23	-17,80	-1,88
Fåreskind ¹	...	-3.579	...	...	-96,66	...
Andet får	2	57	-3,67	155,75	131,02	-9,67
Produkter af andre dyr	35	1.418	-	216,27	180,49	-
Kød fra andre dyr	36	1.366	-30,07	711,06	375,69	-41,35
Skind af andre dyr ¹	...	170	...	...	98,93	...
Andre produkter af dyr	1	-118	-2.263,68	920,00	-46,86	-94,79
Brændstof	-15	41	-	-16,85	8,23	-
Jetbenzin	-12	59	1,68	-15,87	19,68	42,26
Motorbenzin (95-98 oktan)	-3	-18	1,97	-21,49	-9,12	15,75
Ædelmetalmalm (undt. sølv) og koncentrat deraf	-50.412	-60.061	0,12	-50,51	-45,92	9,29
Varer ikke andetsteds nævnt	-1.755	-137.422	11,49	-99,98	-99,98	14,67

¹Sælskind, produkter af sælskind, fåreskind og skind af andre dyr er opgjort i stk. og stk. pris, dvs. disse varer er ikke opgjort i kilo, mens alle andre varer er opgjort i kilo og pris pr. kilo.

Metode og kilder

I dette afsnit præsenteres de metoder, som denne publikation er udarbejdet ud fra, samt kilder herfor.

Indsamlingen af statistiske oplysninger om udenrigshandel varetages af Grønlands Hjemmestyres toldfunktion, der er placeret i Aalborg, bortset fra enkelte oplysninger, som beskrives nedenfor:

Grønlands import:

1. Fra det danske udførselssystem trækkes oplysninger om Danmarks eksport til Grønland.
2. Grønlands Hjemmestyres toldfunktion indsamler oplysninger om Grønlands import fra andre lande via Danmark i de tilfælde, hvor der ikke afgives fuldstændige eksportoplysninger i Danmark, herunder transit for udenlandsk, herunder grønlandsk regning.

Grønlands eksport:

1. Grønlands Hjemmestyres toldfunktion indsamler oplysninger om al eksport til varemottagere i andre lande end Danmark, samt om eksport med skib til varemottagere i Danmark af de vigtigste grønlandske produkter. Det drejer sig om varer henhørende under toldtariffens kapitler: 2, 3, 5, 15, 22, 23, 25, 26, 41, 43 og 51.
2. Fra det danske importsystem trækkes oplysninger om eksport til danske varemottagere, som Grønlands Hjemmestyres toldfunktion ikke indsamler oplysninger om.

De detaljerede opgørelser om Grønlands udenrigshandel fremsendes af Danmarks Statistik til Grønlands Statistik, der på baggrund heraf udarbejder nærværende statistik. Grønlands udenrigshandel udarbejdes ud fra samme principper som anvendes ved Danmarks Statistik.

Oplysninger om opgørelsesmetoder

For nærmere oplysninger om opgørelsesmåder mv. henvises til emnegruppen *Statistiske Efterretninger: Udenrigshandel fra Danmarks Statistik* samt årspublikationen *Danmarks Vareimport og -eksport 2004*, begge fra Danmarks Statistik.

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Eventuel henvendelse

Josef Kajangmat
E-mail: joka@gh.gl

Udenrigshandel 2006:1

27. februar 2006

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: 34 50 00 · Fax: 32 29 54
www.statgreen.gl · e-mail: stat@gh.gl

